Ankenævnet for Forsikring

Den 8. november 2017 blev i sag nr. 90802:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

AmTrust International Underwriters Ltd.
v/Marsh A/S
Tekniker Byen 1, 2. sal
2830 Virum

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har indtægtsdækning i AmTrust International Underwriters Ltd. v/Marsh A/S. Han klager over, at selskabet har afvist at udbetale dækning i forbindelse med anmeldt uarbejdsdygtighed.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at klageren ikke lider af en medicinsk begrundet sygdom.

Klageren har i klageskemaet af 26/4 2017 til nævnet bl.a. anført:

> "**Sagsfremstilling**
> For at undgå at skulle udbetale erstatning for uarbejdsdygtighed mener Marsh i sit svar d. 27.2, at jeg har en psykisk sygdom. Denne afgørelse påklager jeg og modtager et svar, hvori klagen afvises. De mener, at jeg ikke lever op til betingelserne for at være uarbejdsdygtig trods div. dokumentation.
>
> (Se vedhæftet Word med min øvrige redegørelse for dette pkt. 1 samt vedhæftede dokumenter)

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?
1. Erkendelse af uarbejdsdygtighed (kommunen har allerede anerkendt 100 % uarbejdsdygtighed som …)

2. Udbetaling af 22.872 kr. månedligt skattefrit - det angivne beløb som fremgår af police (vedhæftet). Dette fra sygeperiodens start, eller hvad nævnet vil skønne som en fair løsning."

Klageren har i et bilag til klageskemaet bl.a. anført:

"**Overordnet sammenfatning**

• Marsh mener ikke, at mine symptomer er medicinsk begrundede.
• Det afvises desuden, at de er fysisk relaterede trods den fremlagte dokumentation i form af tre fysiske undersøgelser foretaget uafhængigt af hinanden.
• Der nægtes udbetaling for uarbejdsdygtighed trods uarbejdsdygtighedserklæring fra egen læge som krævet i betingelserne + sygedagpengeudbetalinger fra kommunen.

Jeg mener selv, at jeg opfylder forsikringsvilkårene, der sammenfatter hovedlinjerne således: 'Ved 'medicinsk begrundet' forstås, at behandling eller operation lægeligt set er nødvendig for at bedre helbredstilstanden eller helt kurere sygdommen eller følger efter en ulykke.' (s. 5 i forsikringsbetingelserne).

Faktum er, at der er udskrevet flere former for medicin af egen læge (jf. detaljer længere nede), så et forsøg på behandling er allerede igangsat. Der er derudover udstedt en uarbejdsdygtighedserklæring +en henvisning til specialallergisk udredning (begge vedhæftet). Såfremt de danske sygehuse ikke har specialiseringen, er det muligt at søge hjælp gratis uden for landets grænser ifølge Sundhedslovens § 89.

Derudover står der intet i betingelserne om, at en lidelse nødvendigvis skal begrundes via forskning i Danmark eller danske specialafdelinger. Som forbruger undrer jeg mig over, at Marsh kan fortolke deres passus om medicinsk begrundelse så subjektivt og i øvrigt ikke dokumenterer deres referencer om studier over for kunder, der bør antages at være lægmænd.

Sagens yderligere detaljer

Som det fremgår af uarbejdsdygtighedserklæringen fra egen læge ... dateret 21.2.2017, er der tale om propper i ørerne, ørepine m.v. Ifølge blodprøverne fra samme lægeklinik ligger erytrocytter og kalium uden for normalområdet, og der bliver desuden konstateret to former for luftvejsallergi relateret til husstøvsmider. Marsh undlader at omtale sidstnævnte bilag, som de også har modtaget.

Allergier kan medføre uarbejdsdygtighed i forskellig grad, og som det fremgår af min læges bilag er der bestilt yderligere allergologisk specialudredning. Dette omtales heller ikke af Marsh i deres klagesvar.

Der foreligger desuden andre fysiske undersøgelser i form af en hårvævsanalyse fra et førende laboratorium på området i USA (...) og en levende blodanalyse fra ernæringsmikroskopist ...

Fordelen ved en hårvævsanalyse er, at man kan kigge ind i cellen frem for kun at måle i blodet. Den anvendte maskine koster over 300.000 kr., hvorfor kun højt specialiserede klinikker har den stående. Laboratoriets læge ... har ifølge eget udsagn brugt analysemetoden over 35 år og gennemset 50.000 testresultater. Hans sted er godkendt under FED (CLIA Act). [Labarotiets] konklusion Of. Report Summary) var, at mit cellestofskifte er ekstremt lavt, og at bl.a. mængden af calcium i kroppens celler er stærkt forhøjet, ligesom der er for lidt natrium og kalium til stede i cellerne, for at kroppens processer kan fungere normalt.

I den levende blodanalyse fandt ... en del røde blodlegemer, der var klumpet sammen, og enkelte urinsyrekrystaller. ... Jf. relateret korrespondance med speciallæge og lektor emeritus ..., der har givet mig diagnosen ElektroHyperSensitivitet/EHS (også kaldet el-allergi).

Min praktiserende læge ... har efter gennemgang af tingene indskrevet dette i den af Marsh modtagne uarbejdsdygtighedserklæring med diagnosen ICD 10: 68.8, da jeg får slem ørepine (der kommer mindre ilt til hjernen), udtalt træthed og rødt udslet/små knopper (histamin) i ansigtet af f.eks. skærmarbejde og felter skabt af mobilstråling, wi-fl mv. Min arbejdsdygtighed - og mobilitet i øvrigt - er nedsat, da Danmark rummer mange tusinde master og routere, som har forandret luftens indhold af elektriske/magnetiske felter varigt. Bare det at gå i biografen eller handle kan ofte være en udfordring, der resulterer i stikkende ørepine. [Praktiserende læge] har udskrevet mig antihistaminer af selv samme årsag samt melatonin-piller, da jeg også sover dårligt.
...
Yderligere sygdomme/allergier/lidelser kan dog ikke udelukkes, hvorfor ... har givet mig en henvisning til specialallergisk klinik. Der er pt. op til 12 måneders ventetid, hvorfor patientvejledningen i ... har givet mig lov til at søge udredning i andre lande.

Hvad angår ... Kommune, har der været udbetalt sygedagpenge for 100 % uarbejdsdygtighed som … fra dag 1. og på et møde d. 26.4.17 har min sagsbehandler fastholdt denne vurdering mundtligt. Såfremt der vil blive igangsat psykiatrisk udredning eller andre ting, som jeg evt. bliver nødt til at deltage i, vil jeg fremlægge disse resultater for jer.

Uden at komme med videnskabelige henvisninger til mig som forbruger/kunde i øvrigt skriver Marsh til slut i klagesvaret:

'Studier har vist, at symptomerne ikke er korreleret til udsættelse for elektromagnetisk stråling. Det har ikke været muligt at påvise, at der er noget galt med de personer, der lider af EHS. Flere eksperter mener, at der er tale om en lidelse, der er associeret med stress og bekymring over elektromagnetisk stråling mere end den faktiske udsættelse for elektromagnetisk stråling'.

Jeg er ikke enig i denne subjektive betragtning, som omhandler lidelsen elektrofobi."

Selskabet har i brev af 22/5 2017 til nævnet bl.a. anført:

"Vi mener, at klagen bør afvises, da der er tale om en lægelig vurdering.

4. 90802

Sagsfremstilling:

01.11.2016 Virksom police ikraft - [klageren] er …
30 dages karens, 12 måneders dækning, ydelse kr. 22.872

21.02.2017 [Klageren] anmelder egen uarbejdsdygtighed fra 08.02.2017 pga ørepine, øresusen og træthed, tidligere uarbejdsdygtig af samme årsag - diagnose EHS

21.03.2017 Vurdering fra vores lægekonsulent ...

Virksoms Indtægtssikring oplyser:

Afslag 1, dateret 27.02.2017
Ved gennemgang af anmeldelsen fra [klageren], vurderer vi umiddelbart ud fra de modtagne oplysninger, at der er tale om en stress relateret tilstand, der ikke er dækket af den tegnede forsikring

Svar fra [klageren] vedr. afslag 1, dateret 13.03.2017
[Klageren] svarer, at han ikke er tilfreds med vores afgørelse og fremsender yderligere dokumentation for uarbejdsdygtighed.

På baggrund af [klagerens] svar, sender vi de modtagne informationer og bilag til vores lægekonsulent ... Vi modtager svar, den 21.03.2017 - se venligst bilag.

Afslag 2, dateret 28.03.2017
Vores lægekonsulent vurderer, at der ikke er påvist organsygdom eller påvist en fysisk sygdom til [klagerens] symptomer.
Vi fastholder således, at der ikke er dækning jfr. forsikringsbetingelsernes afsnit 3 - Uarbejdsdygtighed.
...
Opmærksomheden henledes i øvrigt på vores forsikringsbetingelser afsnit 7.1.2."

Klageren har i mail af 16/6 2017 til nævnet bl.a. anført:

"To af de eneste læger i Danmark, som har specialiseret sig i miljøsygdommen EHS, ... og ..., er gået på pension og diagnosticerer derfor ikke længere.
...
Jeg har desuden været til ørelæge d. 7.6, og han siger, at der lader til at være noget galt med hørenerven eller øresneglen, og at tinnitus kan hænge sammen med dette. Jeg har derfor fået tid til en udvidet, et-times undersøgelse hos ørelæge ... i juli måned. Audiogram er vedhæftet denne svarmail.
...
'Der er tale om en stressrelateret tilstand, der ikke er dækket af den tegnede forsikring'; skriver Marsh/AmTrust yderligere. Nu forholder det sig faktisk således ifølge forsikringsbetingelserne, at man er dækket mod stressrelaterede tilstande, hvis der foreligger en diagnose fra psykiater. Psykisk eller nervøs sygdom er også dækket, såfremt der foreligger en sådan diagnose."

Af korrespondance mellem klageren og speciallæge af 27/1 - 29/1 2017 fremgår det bl.a.:

> "[Speciallæge i almen medicin til klageren den 27/1 2017]
> ...
> Dine generelle blodanalyser fra 2015 viser normal status vedr. alle berørte organfunktioner.
> De øvrige analyser på det perifere blodbillede har jeg tidligere set og jeg vil stadig fastholde min opfattelse som nævnt telefonisk.
> ...
> [Klageren til speciallæge i almen medicin 27/1 2017]
> Ja, så du vil fastholde, jeg har EHS, men hvordan fremstiller jeg det over for min nye praktiserende læge -
>
> Jeg tænker, at jeg kan fremlægge dine dokumenter og blodanalysen samt henvise til diagnosekodningen anbefalet af EUROPAEM + Sundhedsstyrelsens nye anerkendelse og hans lægeløfte i øvrigt?
>
> [Speciallæge i almen medicin til klageren 29/1 2017]
> ...
> Ja, - din ultimative EHS-udredning er jo ikke eksisterende, men alligevel opfylder du jo symptombeskrivelsen, der går tilbage til Nordisk Ministerråds beskrivelse af EHS som en miljøbetinget tilstand, der mildnes i fravær af elektromagnetisk stråling og bliver symptomgivende ved eksponering."

Af uarbejdsdygtighedserklæring af 21/2 2017 fremgår det bl.a.:

> "Journaltekst
> Der er tale om en attest vedr. uarbejdsdygtighed. En uarbejdsdygtighedserklæring.
> Pt. klager er propper i ører, og periodisk ørepine. Er sat i beh. ved ØNH. med Steroid næsespray og antihistamin.
> Har periodisk hjertebanken og er sat i beh. med Veraloc 40mg p.n. via e.l.
> Pt. mener der er tale om en påvirkning af elektromagnestiske felter. Pt. mener han lider af EHS (Elektro Magnetisk Hypersensitivitet).
> Pt. beder om at jeg rereferer til diagnosekode 68,8. Med tillæg af kode Z58,4 og/eller Z57,1, som dog referer til ioniseret stråling. Pt. gener anfører at relatere til elektromagnetisk stråling.
> Pt. kan have somatisk lidelse, som vil kunne forklare hans symptomatologi, men det vil kræve yderligere udredning.
> Dette planlægges aktuelt."

Af klagerens anmeldelse af 21/2 2017 til selskabet fremgår det bl.a.:

> "**Oplysninger om hændelsen**
> Har følt mig helt udtjent i 2017 og kan ikke mere. Fysisk stress: Ørepine, træthed, øresusen. ... Har vedlagt div. bilag vedr. årsager og målinger. Stofskiftet er for lavt iflg. ...
> Læge og prof. em. ... har ydermere afgivet diagnosen EHS (elektrohypersensitivitet)."

6. 90802

Af rapport fra selskabet lægekonsulent af 21/3 2017 fremgår det bl.a.:

"Forespørgsel fra Marsh:
Marsh har bedt om en vurdering af [klagerens] anmeldelse om forsikringsydelse grundet forskellige symptomer og diagnosen EHS.

Forsikringsnotater:
...
[Klageren] søger om forsikringsydelse på grund af udbrændthed og vedhæftet forskellige udtalelser og prøver, der giver ham diagnosen EHG =EL - allergi.

Sagsfremstilling:
Jeg har ikke oplysninger om [klagerens] sygeforløb. [Klageren] oplyser selv, at han har følt sig helt udtjent i 2017. Desuden haft fysiske symptomer i form af ørepine, træthed og øresusen.

[Klageren] har selv foranstaltet og betalt for at får lavet håranalyser i USA. Jeg kan ikke se, at der skulle være påvist organsygdom ved almindelige blodprøver.

[Klageren] har ikke fået påvist en fysisk sygdom til sine symptomer.

EL-Allergi:
El - allergi (EHS) er ikke anerkendt som en fysisk lidelse i Danmark eller WHO. Håranalyse er ikke diagnostisk i Danmark for fysiske sygdomme, hvis der ikke påvises sygdomme/abnormaliteter ved almindelige anerkendte metoder (blodprøver mm). Håranalyser kan således ikke stå alene.

EHS kan give forskellige symptomer: træthed, hjertebanken, svimmelhed, kvalme mm. Symptomerne er ægte, men årsagen til dem er uafklaret og EHS er ikke en medicinsk diagnose. Studier har vist, at symptomerne ikke er korreleret til udsættelse for elektromagnetisk stråling.

Det har ikke været muligt at påvise, at der er noget galt med de personer, der lider af EHS.

Flere eksperter mener der er tale om en lidelse der er associeret med stress og bekymring over elektromagnetisk stråling mere end den faktiske udsættelse for elektromagnetisk stråling.

Vurdering:
EHS anerkendes ikke som en fysisk lidelse i Danmark eller af WHO. Håranalyserne er i sig selv ikke nok til at give en diagnose. WHO skriver 'EHS is not a medical diagnosis'.

På den baggrund mener jeg ikke [klageren] lider af en medicinsk begrundet sygdom, men derimod en sygdom der hører under gruppen 'funktionelle lidelser'. Disse er lidelser, hvor man ikke kan finde en medicinsk årsag og hører under psykisk betingede."

7. 90802

Af speciallægeerklæring fra speciallæge i almen medicin af 28/6 2017 fremgår det bl.a.:

"**Speciallægeerklæring vedrørende:**
...
Som lægefaglig rådgiver i EHS- Foreningen kender jeg ovenstående og hans sygehistorie er velbeskrevet. Han frembyder markante symptomer på **multisystemlidelse**.
...
Aktuelle status:
[Klageren] har frembudt markante allergisymptomer samt sygdomstegn fra det autonome nervesystem, multiorganpåvirkning samt intermitterende kognitivt funktionssvigt.

Symptomerne er fortsat til stede og kræver afskærmning samt anden forebyggelse imod mikrobølgebestråling.

Forværring af alle symptomer opstår, når [klageren] lader sig eksponere for trådløst netværk i eget hjem uden afskærmning eller kabling af sine digitale værktøjer eller færdes uden for hjemadressen.

Den voksende intensitet af højfrekvent mikrobølgestråling udløst via den allestedsnærværende trådløse kommunikationsteknologi må anses for at være den udløsende årsag hertil, dokumenteret igennem talrige solide videnskabelige studier.

[Klagerens] sygdomsforløb er fuldt forenelig med den tilstand, der kaldes Elektromagnetisk Hypersensibilitet (EHS) eller i international terminologi EMFIS (Electromagnetic Field Intolerance Syndrome).
...
Konklusion:
[Klageren] tilhører således en personkreds, der reagerer kraftigt med allergilignende, autoimmunologiske samt neurologiske symptomer under mikrobølgeeksponering.

Jeg har henvist til yderligere udredning af hans tilstand, hvilket dog kun kan udføres optimalt i udlandet, da højt specialiserede hospitalsafdelinger i Danmark ikke arbejder med denne problemstilling."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"**3. Ordforklaring**
...
Karensperiode
Ved 'karensperiode' forstås:
...
• ved uarbejdsdygtighed - perioden fra den første dag på sygedagpenge til det tidspunkt, hvor forsikrede har valgt, at udbetalingsperioden skal starte
Eks.: Hvis der er valgt en karensperiode på 60 dage, vil første udbetaling omfatte ledighed eller uarbejdsdygtighed i perioden fra dag 31 til dag 60.
...
Medicinsk begrundet
Ved 'medicinsk begrundet' forstås, at behandling eller operation lægeligt set er nødvendig for at bedre helbredstilstanden eller helt kurere sygdommen eller følger efter en ulykke.
...

Startkarens
Ved 'startkarens' forstås den periode, der går fra forsikringen træder i kraft, og indtil forsikrede er berettiget til at modtage ydelser fra forsikringen, jfr. dog også ordforklaringen af karensperiode*.

Symptomfri
Ved 'symptomfri' forstås, at forsikrede ikke har haft de typiske tegn på den pågældende sygdom og ikke har været i medicinsk behandling.
...
Uarbejdsdygtighed
Ved 'uarbejdsdygtighed' forstås, at forsikrede på grund af en medicinsk begrundet* sygdom eller ulykke ikke kan udføre sit sædvanlige arbejde eller noget andet arbejde, som er lønnet, eller som normalt ville være det.

Uarbejdsdygtighedsperiode
Ved 'uarbejdsdygtighedsperiode' forstås den periode, hvor forsikrede modtager sygedagpenge. Tidspunktet for uarbejdsdygtighedens* indtræden regnes fra den første dag, hvor forsikrede ikke længere modtager løn.
...
7. Selvstændiges uarbejdsdygtighed
7.1. Hvad er dækket
7.1.1.
Forsikringen dækker, hvis forsikrede:
a) på grund af sygdom eller ulykke bliver uarbejdsdygtig* i henhold til lægeerklæring
...
7.1.2.
Forsikringen dækker uarbejdsdygtighed som følge af sygdom og ulykke, der opstår tidligst 30 dage efter forsikringens ikrafttrædelsesdato. Der må ikke have været sygdomssymptomer* før ikrafttrædelsesdatoen.
...
7.2. Hvad er ikke dækket
7.2.1. Forsikringen dækker ikke:
• Uarbejdsdygtighed*, der varer under 15 hele dage
...
7.2.2.
Forsikringen dækker ikke uarbejdsdygtighed*, der skyldes:
...
• Psykisk eller nervøs sygdom, inkl. stress eller dertil relateret lidelse eller tilstand, med mindre lidelsen er diagnosticeret af en speciallæge i psykiatri."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, herunder lægelige oplysninger og artikler.

Nævnet udtaler:

Klageren har tegnet indtægtssikring med ikrafttrædelse den 1/11 2016 og en startkarens, der udløber den 1/5 2017. Der er endvidere aftalt 30 dages karensperiode.

9. 90802

Klageren har den 21/2 2017 anmeldt til selskabet, at han er blevet uarbejdsdygtig. I anmeldelsen til selskabet har han bl.a. anført, at han har følt sig helt udtjent i 2017 og kan ikke mere. Han har endvidere anført: "Fysisk stress: Ørepine, træthed, øresusen", "stofskiftet er for lavt" og at en læge "har ydermere afgivet diagnosen EHS". Klageren har i anmeldelsen endvidere henvist til blandt en hårvævsanalyse fra et laboratorium i USA, en blodanalyse og en udtalelse fra en speciallæge i almen medicin.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at klageren ikke lider af en medicinsk begrundet sygdom.

Klageren har til nævnet oplyst, at hans sygeperiode var 8/2 - 1/8 2017, og at "kommunen har skønnet klageren raskmeldt".

Af rapport fra selskabets lægekonsulent af 21/3 2017 fremgår det blandt andet:
"El - allergi (EHS) er ikke anerkendt som en fysisk lidelse i Danmark eller WHO.".
"EHS kan give forskellige symptomer: træthed, hjertebanken, svimmelhed, kvalme mm. Symptomerne er ægte, men årsagen til dem er uafklaret og EHS er ikke en medicinsk diagnose. Studier har vist, at symptomerne ikke er korreleret til udsættelse for elektromagnetisk stråling".
"Det har ikke været muligt at påvise, at der er noget galt med de personer, der lider af EHS".
"Flere eksperter mener der er tale om en lidelse der er associeret med stress og bekymring over elektromagnetisk stråling mere end den faktiske udsættelse for elektromagnetisk stråling".

Selskabet lægekonsulent har i rapporten vurderet, at klageren ikke "lider af en medicinsk begrundet sygdom, men derimod af en sygdom, der hører under gruppen 'funktionelle lidelser'. Disse er lidelser, hvor man ikke kan finde en medicinsk årsag og hører under psykisk betingede".

10. 90802

Af speciallægeerklæring fra en speciallæge i almen medicin af 28/6 2017 fremgår det blandt andet:
"[Klageren] har frembudt markante allergisymptomer samt sygdomstegn fra det autonome nervesystem, multiorganpåvirkning samt intermitterende kognitivt funktionssvigt".
"[Klagerens] sygdomsforløb er fuldt forenelig med den tilstand, der kaldes Elektromagnetisk Hypersensibilitet (EHS) eller i international terminologi EMFIS (Electromagnetic Field Intolerance Syndrome)".
"[Klageren] tilhører således en personkreds, der reagerer kraftigt med allergilignende, autoimmunologiske samt neurologiske symptomer under mikrobølgeeksponering".

Forsikringen dækker uarbejdsdygtighed som følge af sygdom og ulykke, der opstår tidligst 30 dage efter forsikringens ikrafttrædelsesdato. Der må ikke have været sygdomssymptomer før ikrafttrædelsesdatoen.

I forsikringsbetingelserne forstås "uarbejdsdygtighed" som: "At forsikrede på grund af en medicinsk begrundet sygdom eller ulykke ikke kan udføre sit sædvanlige arbejde eller noget andet arbejde, som er lønnet, eller som normalt ville være det".

I forsikringsbetingelserne forstås "medicinsk begrundet" som: "At behandling eller operation lægeligt set er nødvendig for at bedre helbredstilstanden eller helt kurere sygdommen eller følger efter en ulykke".

Efter en gennemgang af sagen og ud fra de foreliggende oplysninger kan nævnet ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde dækning for klagerens uarbejdsdygtighed, idet nævnet finder, at selskabet har godtgjort, at klagerens uarbejdsdygtighed i det væsentligste skyldtes "psykisk eller nervøs sygdom, inkl. stress eller dertil relateret lidelse", og at denne tilstand ikke kan anses for at være "diagnosticeret af en speciallæge i psykiatri" som beskrevet i forsikringsbetingelsernes punkt 7.2.2.

Nævnet bemærker, at klageren i sin anmeldelse til selskabet har anført, at han var udtjent og havde fysisk stress. Det forhold, at klageren også har haft visse fysiske symp-

tomer, kan ikke føre til et andet resultat, idet dette må anses for sædvanligt, når man har stress.

Nævnet bemærker endvidere, at der i de lægelige bilag ikke er oplysninger, som kan føre til andet resultat. Oplysningerne i speciallægeerklæringen fra speciallægen i almen medicin kan derfor ikke føre til andet resultat.

Nævnet har herefter ikke fundet anledning til at tage stilling til, om sygdommen måtte være opstået tidligere end 30 dage efter forsikringens ikrafttrædelsesdato, eller om der måtte have været sygdomssymptomer før ikrafttrædelsesdatoen jf. forsikringsbetingelserne pkt. 7.1.2.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Svend Bjerg Hansen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Mette Eisenhardt